

УДК 343.373

DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.5.8>

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОКАРАННЯ ЗА ЗЛОЧИНИ, ЯКІ ОХОПЛЮЮТЬСЯ ПОНЯТТЯМ РЕЙДЕРСТВО

Коломійчук В'ячеслав Олегович,
orcid.org/0000-0001-8024-9970
доктор філософії у галузі права,
адвокат

Варто розглядати перелік кримінальних правопорушень, за якими можуть кваліфікуватися дії рейдерів на трьох рівнях, які відповідають поняттю рейдерство, – у вузькому, широкому та найбільш широкому розуміннях. Для цілей наукової статті цікавість становить широке розуміння такого переліку, який включає: підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та ФОП (ст. 205-1 КК України); протидію законній господарській діяльності (ст. 206 КК України); протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації (ст. 206-2 КК України).

Метою статті є аналіз практики призначення покарання за злочини, які охоплюються поняттям рейдерство.

Результати дослідження покарань за злочини, які охоплюються поняттям рейдерство (ст. 205-1, 206 та 206-2 КК України) свідчать про наявність ряду недоліків, які містяться у санкціях вказаних статей, до яких слід віднести неузгодженість тяжкості кримінального правопорушення та покарання (за нетяжкий злочин (ст. 205-1 КК України) передбачено покарання у виді позбавлення волі, а за тяжкий злочин (ч. 1 ст. 206 КК України) такого виду покарання не передбачено); а також не виправдану різноманітність строків позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. Щодо видів покарань, передбачених за статтями, які охоплюються поняттям рейдерство, автором зазначено про недоцільність застосування виправних робіт, конфіскації та арешту. Натомість висловлено підтримку необхідності застосування таких покарань як штраф, позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, обмеження та позбавлення волі. Зроблено акцент на потребі серйозного аналізу та науково обгрунтованого прогнозу наслідків підвищення розмірів (строків) покарань за злочини, передбачені ст. ст. 205-1, 206 та 206-2 КК України, та пеналізації загалом перед реалізацією відповідних пропозицій.

Ключові слова: рейдерство, протиправне заволодіння майном юридичних осіб, шахрайство.

Kolomiichuk Viacheslav. To the question about punishment for crimes covered by the concept of raiding

It is proposed to consider the list of criminal offenses by which the actions of raiders can be qualified, on three levels that correspond to the concept of raiding – in the narrow, wide and the widest understanding. It is noted that for the scientific article, the wide understanding of the list of such offenses is of interest, which includes: forgery of documents submitted for the state registration of a legal entity and individual entrepreneur (Article 205-1 of the Criminal Code of Ukraine); counteraction to legitimate economic activity (Article 206 of the Criminal Code of Ukraine); illegal seizure of property of an enterprise, institution, company (Article 206-2 of the Criminal Code of Ukraine).

The purpose of the article is to analyze the practice of punishment for crimes covered by the concept of raiding.

The results of the research indicate the presence of a number of shortcomings contained in the sanctions of the specified articles, which include the inconsistency of the severity of the criminal offense and the punishment (for a minor crime (Article 205-1 of the Criminal Code of Ukraine))

is punishable by imprisonment, while a serious crime (Part 1 of Article 206 of the Criminal Code of Ukraine) is not punishable); as well as an unjustified variety of periods of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities. Regarding the types of punishments provided for in the articles covered by the concept of raiding, the author noted the inexpediency of the use of correctional labour, confiscation and arrest. Instead, support was expressed for the need to apply such punishments as a fine, deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities, restriction of liberty and imprisonment for a determinate period of time. Emphasis is placed on the need for a serious analysis and a scientifically based forecast of the consequences of increasing the size (terms) of punishments for the crimes provided for in Art. Art. 205-1, 206 and 206-2 of the Criminal Code of Ukraine, and penalties in general before the implementation of the relevant proposals.

Key words: raiding, illegal seizure of property of enterprises, fraud.

Вступ. Питання зміцнення вітчизняної економіки, ефективного захисту бізнесу, протидії незаконному заволодінню власністю стоять на повістці денній розвитку нашої держави. При цьому, інтеграція України до Європейського Союзу є додатковим потужним стимулом політико-правових та соціально-економічних перетворень, в реалізації яких важлива роль належить ефективній кримінально-правовій політиці протидії рейдерству. Але попри тривалу історію як існування цього явища, так і протидії йому з боку держави, існує ряд проблемних питань, пов'язаних із кримінальною відповідальністю за кримінальні правопорушення, за якими можуть бути кваліфіковані дії рейдерів.

За переконанням автора, такий перелік правопорушень слід розуміти на трьох рівнях. У вузькому значенні злочинами, які охоплюються поняттям рейдерство, є:

- 1) протидія законній господарській діяльності (ст. 206 КК України);
- 2) протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації (ст. 206-2 КК України).

У широкому значенні до переліку злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство, окрім вищеназваних ст.ст. 206 та 206-2 КК України, варто додати підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи або ФОП (ст. 205-1 КК України). Окрім цього, захист господарської діяльності юридичних осіб та їх майна може бути факультативним об'єктом кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст. 187, 189, 190, 197-1, 219, 223-1, 231, 257, 260, 296, 355, 356, 358, 365-2, 366 тощо (найбільш широке значення) [1, с. 51-52].

Проблема. 01.07.2021 Верховною Радою України у першому читанні при-

йнято проект Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення відповідальності за окремі кримінальні та адміністративні правопорушення у сфері господарської діяльності, службової діяльності, діяльності осіб, що надають публічні послуги та кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади" від 02.07.2020 № 3783, яким, зокрема пропонується посилити санкції ст.ст. 205-1 та 206 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [2]. На вказаний проект Головним науково-експертним управлінням Верховної Ради України надано негативний висновок, у якому зазначено, що "законопроект, метою якого є посилення кримінальної відповідальності, зокрема, підвищення розміру санкцій, повинен мати серйозне наукове обґрунтування і бути результатом ґрунтовного аналізу практики застосування відповідної (відповідних) статті (статей) Особливої частини КК" [3]. Окрім цього, вказано також, що "законопроект, зміст якого полягає у збільшенні розмірів (строків) покарання у виді штрафу, позбавлення волі на певний строк та запровадженні додаткового покарання у виді конфіскації майна, має супроводжуватись статистичними даними та прикладами із практики, які б доводили неефективність/недостатню ефективність чинної редакції санкції (санкцій) відповідної (відповідних) статті (статей) Особливої частини КК" [3]. Це свідчить про актуальність досліджуваної теми.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Попри ґрунтовне дослідження кримінальної відповідальності за злочини, передбачені ст.ст. 205-1, 206, 206-2 КК України, здійснене зокрема такими науковцями як Н.В. Грищенко, О.О. Дудо-

ров, Є.В. Калмикова, Д.О. Калмиков, О.М. Нестеренко, Л.М. Скора, С.С. Титаренко, І.М. Федулова варто вказати на відсутність комплексного актуального аналізу практики призначення покарань за вчинення вказаних злочинів, що підкреслює актуальність наукової розробки вказаних питань з метою висунення пропозицій удосконалення закону про кримінальну відповідальність.

Метою статті є аналіз практики призначення покарання за злочини, які охоплюються поняттям рейдерство.

Методи. У процесі дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, зокрема загальнофілософський та догматичний методи, методи системного узагальнення, синтезу, дедукції та індукції.

Результати дослідження. Ефективний захист господарської діяльності засобами кримінально-правового впливу неможливий без вирішення питань формулювання і належного застосування покарання за рейдерство. Попри відсутність кримінально-правової дефініції поняття "рейдерство", слід висловити переконання, що у контексті кримінально-правової протидії цьому явищу варто особливу увагу приділити кримінально-правовим заборонам, передбаченим ст.ст. 205-1, 206 та 206-2 КК України, які без сумніву мають "антирейдерський" потенціал, а також на думку автора охоплюються поняттям рейдерство у широкому значенні [1, с. 51]. Тому вказані три статті КК України надалі у цій статті будуть розумітись як злочини, які охоплюються поняттям рейдерство.

Більшість (7 з 12) з визначених ст. 51 КК України видів покарань передбачені законодавцем за вчинення злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство, а саме:

1) штраф (ст. 205-1, ч.ч. 1,2 ст. 206 КК України);

2) позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю (ст. 205-1, 206, 206-2 КК України);

3) виправні роботи (ч. 1 ст. 206-2 КК України);

4) конфіскація майна (ч. 3 ст. 206, ч. 3 ст. 206-2 КК України);

5) арешт (ч. 1 ст. 205-1 КК України);

6) обмеження волі (ч. 2 ст. 206, ч. 1 ст. 206-2 КК України);

7) позбавлення волі (ст. 205-1, ч.ч. 2,3 ст. 206 КК України, ст. 206-2 КК України) [4].

До речі, П.Л. Фріс стверджує, що такі види покарання як виправні роботи та утримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців практично не застосовуються судами. Тому існують підстави для перегляду системи покарань за КК України, яка у першу чергу має бути спрямована на вирішення основних цілей покарання. Такими цілями науковець визначає кару за вчинене діяння і ресоціалізацію особи [5, с. 57-58].

Відмітимо, що аналіз вироків за ч. 1 ст. 206-2 КК України (тільки вказана норма з переліку досліджуваних статей містить вид покарання у вигляді виправних робіт) дозволяє констатувати, що покарання у вигляді виправних робіт жодного разу не застосовувалось судом до засуджених осіб. Більше того за вчинення діянь, передбачених цією нормою, судом може бути призначено додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, що унеможливорює одночасне виконання покарання у вигляді виправних робіт. Тому однозначно позитивно ставимось до виключення цього виду покарання з переліку застосовуваних за вчинення злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство. Також у цілому підтримуємо виключення виправних робіт як санкції, передбаченої кримінальним законом.

До речі, майже аналогічна ситуація склалася щодо арешту як виду покарання, передбаченого ч. 1 ст. 205-1 КК України. Аналіз вироків за цією нормою показав, що суди надзвичайно рідко застосовують цей вид покарання (з проаналізованих 100 вироків віднайдено лише один випадок застосування до засудженого арешту).

Взагалі, при науковому обґрунтуванні видів покарань за злочини, у тому числі які охоплюються поняттям рейдерство, слід зважати на принцип домірності санкції та економії репресії, який полягає у забезпеченні законодавцем справедливості при призначенні покарання, а саме відповідності тяжкості санкції суспільній небезпеці діяння [6, с. 80].

Первинним критерієм для визначення розміру покарання є тяжкість злочину,

а, відповідно, і ступінь суспільної небезпечності відповідного діяння. Саме на такий ступінь орієнтується законодавець при встановленні злочинності і караності діянь, а також суд – при застосування покарання. Як стверджує Д.С. Азаров за результатами аналізу судової практики місцевих судів, останні в більшості випадків (57,5 %) беруть до уваги лише типову тяжкість злочинів, тобто вважають достатнім констатувати очевидний факт приналежності певного злочину до однієї з категорій, передбачених ст. 12 КК України [7].

Варто зазначити, що за основними складами досліджуваних злочинів їх ступінь тяжкості є різним:

- 1) ч. 1 ст. 205-1 КК України – нетяжкий злочин;
- 2) ч. 1 ст. 206 КК України – тяжкий злочин;
- 3) ч. 1 ст. 206-2 КК України – нетяжкий злочин.

Те саме стосується і кваліфікованих складів досліджуваних злочинів:

- 1) ч. 2 ст. 205-1 КК України – нетяжкий злочин;
- 2) ч. 2 ст. 206 КК України – тяжкий злочин;
- 3) ч. 2 ст. 206-2 КК України – нетяжкий злочин.

При цьому, ст. 206 та 206-2 КК України також мають і особливо кваліфіковані склади:

- 1) ч. 3 ст. 206 КК України – тяжкий злочин;
- 2) ч. 3 ст. 206-2 КК України – тяжкий злочин [4].

Відповідно, аналіз зазначених санкцій дозволяє стверджувати, що на думку законодавця і суспільна небезпечність досліджуваних злочинів є різною: ст. 205-1 характеризується найнижчим ступенем суспільної небезпеки, а ст. 206 – найвищим. Очевидно, це пов'язано з можливістю (знову ж таки на думку законодавця) вчиняти протидію господарській діяльності організованою групою, поєднувати таке діяння з насильством, спричиняти ним велику шкоду або інші тяжкі наслідки. При цьому, такі ознаки відсутні в ст. 205-1 КК України. І якщо в частині неможливості використання насильства для подання підроблених документів для державної реєстрації можна погодитись,

то незрозумілою є непослідовність законодавця у тому, що в одному випадку (ч. 3 ст. 206) міститься вказівка щодо можливості вчинення злочину організованою групою, а в інших (ст. 205-1 та 206-2 КК України) – ні. На нашу думку для злочинів, передбачених як ст. 205-1, так і 206-2 КК України, характерним є їх вчинення саме у співучасті з огляду на вже згадану раніше комплексність та складність рейдерства. Звісно, питання постає у реальному встановленні всіх співучасників, проте воно має прикладний характер та відноситься до компетенції органів досудового розслідування, ефективність яких не є предметом цього дослідження.

Також логічна неузгодженість простежується у тому, що за нетяжкий злочин (ст. 205-1 КК України), який до того ж вчиняється так би мовити в "документальний" спосіб передбачено покарання у виді позбавлення волі. Натомість за тяжкий злочин (ч. 1 ст. 206 КК України) способами вчинення якого є висловлення погрози, зокрема насильством, або фізичне захоплення єдиного майнового комплексу або його частини, такого виду покарання взагалі не передбачено. Тобто, склалась ситуація, за якої санкція за злочин з меншою суспільною небезпекою є вищою.

Обмеження волі передбачено у ч. 2 ст. 206 та ч. 1 ст. 206-2 КК України. При цьому, аналіз вироків за вказаними статтями свідчить, що цей вид покарання взагалі не застосовувався судами. Така практика нам видається дещо неефективною.

З приводу реального відбуття покарання у виді обмеження волі особами, що засуджені за господарські злочини, вважаємо достатньо аргументованими є доводи Н.О. Гуторової. По-перше, виконання цього покарання передбачає тривалий кримінально-правовий вплив на засудженого (від 1 до 5 років). Але у більшості випадків особи, які вчиняють такі злочини, потребують не морального, а лише юридичного виправлення. Зважаючи на це, застосування до них покарань, пов'язаних із тривалим кримінально-правовим впливом, не є ефективним з точки зору досягнення мети спеціальної превенції. Такі покарання можна визнати ефективними лише з точки зору досягнення мети загальної превенції. По-друге,

обмеження волі пов'язане з примусовим виключенням засудженого із звичного для нього середовища, що обумовлене необхідністю виїзду з місця проживання до кримінально-виконавчих установ відкритого типу, проживанням не менш ніж 6 місяців у гуртожитку, розташованому на території таких установ. За таких умов не можна виключити кримінального "зараження" злочинним середовищем засуджених осіб, погіршення або руйнування сімейних стосунків та інші негативні соціальні наслідки. По-третє, залучення таких осіб до некваліфікованої праці, як правило, на виробництві виправних центрів, а також на договірній основі на державних або інших форм власності підприємствах є нераціональним. Специфіка досліджуваних злочинів полягає у тому, що переважна більшість таких осіб, які їх вчинили, мають вищу або середню спеціальну освіту, достатній рівень кваліфікації, раніше працювали на посадах керівників, головних бухгалтерів підприємств або займалися приватним підприємництвом [8, с. 356-357]. Таким чином, наведені аргументи дають підстави прогнозувати низьку спеціально-превентивну ефективність покарання у виді обмеження волі при вчиненні злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство.

До речі, розробниками нового КК України такий вид покарання як обмеження волі взагалі не пропонується (відповідно до 3.2.1. Книги 3 проекту нового КК України видами покарань за злочини є: 1) штраф; 2) ув'язнення на певний строк; 3) довічне ув'язнення, а за проступки: 1) грошове стягнення; 2) безоплатні роботи; 3) обмеження свободи пересування; 4) арешт) [9].

Позбавлення волі за винятком ч. 1 ст. 206 КК України передбачено в усіх нормах статей, які охоплюються поняттям рейдерство. До того ж в ч. 3 ст. 206, ч.ч. 2,3 ст. 206-2 КК України позбавлення волі передбачено як безальтернативний вид покарання. Незважаючи на вказане, судова практика з означеного питання свідчить, що судді при призначенні покарання реальне позбавлення волі застосовували вкрай рідко. У більшості випадків в разі його призначення обвинувачений на підставі ст. 75 КК України звільнявся

від відбування призначеного покарання з певним іспитовим строком.

Як типовий приклад може слугувати вирок Приморського районного суду м. Одеси від 17.11.2021 у справі № 522/1087/21, відповідно до якого особу визнано винною у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 206-2 КК України та призначено покарання у виді позбавлення волі строком на 5 років з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій строком на 3 роки. На підставі ст. 75 КК України особу звільнено від відбування основного покарання у виді позбавлення волі з випробуванням з іспитовим строком на 3 роки [10].

На нашу думку, такий стан речей дає підстави для перегляду доцільності застосування позбавлення волі принаймні у основних складах злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство. Така пропозиція ґрунтується на принципі економії кримінальної репресії з огляду на який доцільним є застосування мінімально необхідного виду кримінального покарання, достатнього для виправлення засудженого та досягнення цілей превенції.

У цьому контексті доречними є наступні міркування О.М. Кревсуна: "у строках позбавлення волі від одного до двох років, засуджених, які перебувають у виправних колоніях, практично неможливо глибоко й усебічно вивчити, якісно навчити їх певній спеціальності, повноцінно застосувати до них елементи виховного впливу, оскільки короткострокове позбавлення волі за своєю сутністю скоріше все таки виступає як засіб залякування, а не вимущена каральна міра" [11, с. 151].

З таким підходом погоджується і В.В. Василик, стверджуючи, що бажаного результату можна досягнути шляхом призначення штрафів таких розмірів, щоб вони були відчутні для конкретної особи та могли діяти як стримувальний чинник повторних злочинів. До того ж розмір штрафу має визначатися не лише залежно від діяння (дії або бездіяльності), а й з урахуванням матеріального становища винуватого. Таким чином, на думку вченого, особам, які вчинили злочин і до них судом може бути застосоване пока-

рання у виді позбавлення волі на строк від одного до двох років, логічно було б замінити такий вид покарання на штраф. У разі, якщо особа не спроможна його сплатити, до неї слід застосовувати інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [12, с. 205-206]. При цьому, окремого дослідження потребує питання перегляду розміру штрафів, зокрема у бік їх збільшення, що дозволить створити додаткові надходження до державного бюджету України.

Окремо хочеться звернути увагу на питання такого виду покарання як конфіскація майна (ст. 59 КК України). Такий вид покарання передбачений ч. 3 ст. 206 та ч. 3 ст. 206-2 КК України. Тут слід указати на фрагментарність законодавця при внесенні змін до кримінального закону.

Враховуючи процеси пеналізації, редакції ч. 1 та ч. 2 ст. 206 КК України неодноразово змінювались, зокрема у частині розмірів та видів покарання. У кінцевому результаті кримінальні правопорушення, передбачені ст. 206 (усіма частинами) КК України класифікуються як тяжкі злочини. При цьому, такий вид санкції як конфіскація майна не передбачений у ч. 1 та ч. 2 ст. 206 КК України. Це було правильно у той час, коли ці діяння не були тяжкими злочинами, з огляду на приписи ст. 59 КК України, які передбачають можливість застосування конфіскації виключно за тяжкі або особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки [4]. Проте, наразі логіку законодавця у цій частині зрозуміти важко. Більше того, останнім часом у доктрині все частіше висловлюється пропозиція відмовитись від використання конфіскації майна як виду покарання [13, с. 97].

Також у досліджуваних статтях неопослідовною нам видається різноманітність строків такого виду покарання як позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю:

– на строк до 2 років або без такого (ч. 1 ст. 206-2, ч. 2 ст. 206-2 КК України);

– на строк до 3 років або без такого (ч. 2 ст. 205-1, ч. 1 ст. 206, ч. 3 ст. 206-2 КК України);

– на строк від 2 до 4 років або без такого (ч. 2 ст. 206 КК України);

– на строк від 3 до 5 років або без такого (ч. 3 ст. 206 КК України).

Варто відзначити, що відповідно до вказаних норм цей вид покарання визначено як додатковий, а тому відповідно до ст. 55 КК України може бути призначений на строк від 1 до 3 років [4].

Можливо, при внесенні змін законодавець керувався зв'язком між тяжкістю кримінального правопорушення та строку позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. Проте, і ця логіка порушена, оскільки за нетяжкий злочин (ч. 1 ст. 206-2 КК України) розмір цієї санкції такий само як і за тяжкий (ч. 3 ст. 206-2 КК України). Також незрозуміло, чому за санкціями тяжкого злочину в одному випадку (ч. 1 ст. 206 КК України) строк позбавлення прав становить до 3 років, а в іншому – від 2 до 4 (ч. 2 ст. 206 КК України).

Вбачається необхідність запровадження однакових узгоджених між собою та логічних правил визначення розміру цього виду покарання.

Не можемо погодитись із роздумами С.С. Титаренка, який стверджує, що вказаний вид покарання є недоцільним у санкціях статей 205-1 та 206-2 КК України, що пояснюється тим, що суб'єкт вказаних злочинів є загальним, а об'єктивна сторона цих злочинів не вказує на зв'язок з використанням певної посади або певної діяльності при їх вчиненні [14, с. 199].

Дійсно, аналіз підстави призначення позбавлення права свідчить, що воно належить до так званих спеціальних видів покарання, бо може бути застосоване не до будь-якої особи, що вчинила кримінальне правопорушення, а лише до більш вузького кола суб'єктів, які: а) під час вчинення кримінального правопорушення з законних підстав обіймали певну посаду або займалися певною діяльністю і б) вчинили це кримінальне правопорушення, пов'язане саме з тією посадою, яку обіймали, або у зв'язку із діяльністю, якою займалися [15, с. 193]. Тобто, вказане може покарання може нести тільки спеціальний суб'єкт – особа, яка виконувала певну діяльність або займала певну посаду.

При цьому, вказівки на таких осіб містяться у ч. 2 ст. 205-1, ч. 3 ст. 206,

ч. 3 ст. 206-2 КК України. А тому, цей вид покарання виправдано знаходить своє відображення у досліджуваних санкціях, проте потребує уніфікації та узгодження з ч. 1 ст. 55 КК України.

Більше того, відповідно до правової позиції Касаційного кримінального суду, сформованої у постанові від 21.06.2022 у справі № 171/869/21, не є перешкодою для призначення цього покарання та обставина, що засуджений на момент ухвалення вироку не працює на певній посаді чи не займається діяльністю, з використанням можливостей якої (яких) він вчинив кримінальне правопорушення [16]. Це пояснюється тим, що таке покарання виконує не лише каральну, а й превентивну функцію. Отже, ми підтримуємо застосування за вчинення злочинів, які охоплюються поняттям рейдерство, такого виду покарання як позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Висновки. Отже, результати дослідження покарань за злочини, які охоплюються поняттям рейдерство (ст. 205-1, 206 та 206-2 КК України) свідчать про наявність ряду недоліків, які містяться у санк-

ціях вказаних статей. Основними з яких є: неузгодженість тяжкості кримінального правопорушення та покарання (за нетяжкий злочин (ст. 205-1 КК України) передбачено покарання у виді позбавлення волі, а за тяжкий злочин (ч. 1 ст. 206 КК України) такого виду покарання не передбачено); а також не виправдана різноманітність строків позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю. Щодо видів покарань, передбачених за статтями, які охоплюються поняттям рейдерство, вважаємо недоцільними застосування виправних робіт, конфіскації та арешту. Натомість наполягаємо на доцільності таких покарань як штраф, позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, обмеження та позбавлення волі. При цьому, підвищенню розмірів (строків) покарань та пеналізації загалом повинен передувати серйозний аналіз та науково обґрунтований прогноз наслідків вказаних змін. Таким чином, оскільки законодавцем ведеться робота щодо перегляду покарань за ст.ст. 205-1, 206 та 206-2 КК України, слід акцентувати увагу на потребі удосконалення вказаних норм.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Коломійчук В.О. Правові засади кримінальної відповідальності та протидії рейдерству в Україні: дис. ... док-ра. філософії: 081. Хмельницький, 2022. 257 с.
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення відповідальності за окремі кримінальні та адміністративні правопорушення у сфері господарської діяльності, службової діяльності, діяльності осіб, що надають публічні послуги та кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади: Проект закону від 02.07.2020 № 3783. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69344 (дата звернення 28.12.2022).
3. Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України на проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення відповідальності за окремі кримінальні та адміністративні правопорушення у сфері господарської діяльності, службової діяльності, діяльності осіб, що надають публічні послуги та кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади" (реєстр. № 3783 від 02.07.2020). URL: <https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=69344&pf35401=536195> (дата звернення 28.12.2022).
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 28.12.2022).
5. Концептуальні засади нової редакції Кримінального кодексу України : матеріали міжнар. наук. конф. Харків : Право, 2019. 500 с.
6. Пацеля Г.А. Підстави та принципи криміналізації ухилення від повернення виручки в іноземній валюті: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Харків, 2016. 230 с.
7. Азаров Д.С. Врахування ступеня тяжкості злочину при призначенні покарання із застосуванням статті 69 КК України (за результатами узагальнення судової практики). Наука і

правоохорона. 2014. № 1 (23). URL: <https://core.ac.uk/download/149241125.pdf> (дата звернення 28.12.2022).

8. Гуторова Н.О. Проблеми кримінально-правової охорони державних фінансів України : дис. ... д-ра. юрид. наук : Харків, 2001. 459 с.

9. Проект Кримінального кодексу України: редакція станом на 29.09.2022. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/criminal-code> (дата звернення 28.12.2022).

10. Вирок Печерського районного суду м. Києва від 03.08.2021 у справі № 757/47258/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/99395891> (дата звернення 28.12.2022).

11. Кревсун О.М. Прогресивна система виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк у виправних колоніях. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2016. 277 с.

12. Василик В.В. Кримінально-виконавчі засади покарання у виді позбавлення волі на певний строк: дис. ... доктора філософії: 081. Київ, 2021. 312 с.

13. Винник А.О. Спеціальна конфіскація майна як інший захід кримінально-правового характеру за кримінальним правом України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2019. 220 с.

14. Титаренко С.С. Кримінальна відповідальність за протиправне захоплення суб'єктів господарювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України. 2018. 262 с.

15. Тютюгін В.І. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як вид покарання. *Вісник асоціації кримінального права України*. 2022. Том № 1 (17). С. 184-212.

16. Постанова Касаційного кримінального суду від 21.06.2022 у справі № 171/869/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104886096> (дата звернення 28.12.2022).